

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 11. 9. 2015
COM(2015) 443 final

OZNÁMENIE KOMISIE

**Posúdenie trhu so svetelnými zdrojmi na sieťové napätie predpísané nariadením
Komisie (EÚ) č. 1194/2012**

1. Úvod

Nariadenie Komisie (EÚ) č. 1194/2012¹ obsahuje minimálne požiadavky na energetickú účinnosť smerových svetelných zdrojov, svetelných zdrojov LED a súvisiaceho vybavenia. Uvedené požiadavky na ekodizajn sú zavádzané v etapách, pričom každá etapa v porovnaní s tou predchádzajúcou prináša nové alebo prísnejšie požiadavky. Posledná, 3. etapa, sa bude uplatňovať od 1. septembra 2016 a bude predpisovať minimálnu energetickú účinnosť 0,95 pre svetelné zdroje s vláknom, 0,36 pre vysokotlakové výbojky a 0,2 pre všetky ostatné svetelné zdroje, vyjadrenú ako koeficient energetickej účinnosti (EEI). Smerové halogénové žiarovky na sieťové napätie, ktorú sú dnes na trhu, nespĺňajú požiadavky na svetelné zdroje s vláknom, a preto dôjde v 3. etape k zákazu ich uvádzania na trh.

Aby sa zabezpečilo, že takéto halogénové žiarovky nebudú stiahnuté z trhu bez primeranej náhrady, v nariadení č. 1194/2012 sa stanovuje, že 3. etapa sa bude na svetelné zdroje s vláknom na sieťové napätie uplatňovať len v prípade, „*keď Komisia najneskôr do 30. septembra 2015 získa prostredníctvom podrobného posudzovania trhu dôkazy, ktoré oznámi konzultačnému fóru pre ekodizajn, o tom, že na trhu existujú svetelné zdroje na sieťové napätie, ktoré:*

- *v etape 3 spĺňajú požiadavku maximálneho EEI,*
- *sú cenovo dostupné v tom zmysle, že pre väčšinu koncových používateľov nepredstavujú príliš vysoké náklady,*
- *sú z hľadiska parametrov funkčnosti pre spotrebiteľa približne rovnocenné so svetelnými zdrojmi s vláknom na sieťové napätie dostupnými v čase nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia [3. január 2013], a to aj z hľadiska svetelných tokov v rozpätí všetkých referenčných svetelných tokov uvedených v tabuľke 6 [nariadenia č. 1194/2012, v rozpätí od 90 lm do 1 000 lm],*
- *sú kompatibilné s vybavením určeným na montáž medzi sieť a svetelný zdroj s vláknom, ktoré je dostupné v čase nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia podľa najnovších požiadaviek na kompatibilitu.*²“

Toto oznámenie spĺňa právnym predpisom požadované posúdenie trhu dostupných možností nahradenia svetelných zdrojov s vláknom na sieťové napätie na trhu. Vychádza z technického prehľadu trhu³, ktorý pre Komisiu vypracovali externí technickí konzultanti, a ktorý bol predložený konzultačnému fóru pre ekodizajn.

¹ Nariadenie Komisie (EÚ) č. 1194/2012 z 12. decembra 2012, ktorým sa vykonáva smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/125/ES, pokiaľ ide o požiadavky na ekodizajn smerových svetelných zdrojov, svetelných zdrojov LED a súvisiaceho vybavenia (Ú. v. EÚ L 342, 14.12.2012, s. 1).

² Citované z nariadenia č. 1194/2012, bod 1.1 prílohy III, s. 11 – údaje v hranatých zátvorkách boli pridané pre lepšiu zrozumiteľnosť.

³ Technický prehľad trhu je verejne dostupný na webovej lokalite Komisie: <https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/Draft%20Final%20Market%20Assessment%20data.pdf>. Konzultačnému fóru pre ekodizajn bol predložený na jeho zasadnutí 25. júna 2015.

2. DODRŽIAVANIE MAXIMÁLNYCH KOEFICIENTOV ENERGETICKEJ ÚČINNOSTI

Najpravdepodobnejšou možnosťou náhrady halogénových žiaroviek sú svetelné zdroje LED (ďalej len „LED žiarovky“), ktoré v súčasnosti pretvárajú trh so svetlami. Približne 70 % všetkých modelov LED žiaroviek, ktoré sú na trhu, spĺňajú požiadavku maximálneho EEI v 3. etape, a preto majú spotrebitelia široký výber náhradných možností. Očakáva sa, že sa podiel týchto vyhovujúcich svetelných zdrojov dostupných na trhu bude naďalej zvyšovať v dôsledku nepretržitého vylepšovania technológie LED.

3. DOSTUPNOSŤ NÁHRADNÝCH RIEŠENÍ

Smerové LED žiarovky ponúkané na trhu EÚ sú prijateľné tak z hľadiska maloobchodných cien, ako aj nákladov na ich životný cyklus.

Pokiaľ ide o maloobchodné ceny, napriek vyššej počiatkovej investícii do LED žiaroviek v porovnaní so smerovými halogénovými žiarovkami na sieťové napätie, sa pohybujú zisťované ceny v rozpätí od približne 1,80 do 18 eur v závislosti od značky, miesta predaja a typu LED žiarovky. Vo väčšine prípadov sa cena LED žiaroviek pohybuje do 10 eur. Tieto ceny budú pravdepodobne naďalej klesať v dôsledku technologického vývoja technológie LED; v prvých štyroch mesiacoch roka 2015 bolo na trhu EÚ zistené zníženie maloobchodných cien až o 25 %.

Nižšia spotreba energie LED žiaroviek, často s koeficientom okolo 5, predstavuje pre spotrebiteľov významnú úsporu nákladov aj v prípade vyšších maloobchodných cien. V súčasnosti je možná návratnosť približne jeden rok a menej a takmer vo všetkých prípadoch výmeny smerových halogénových žiaroviek na sieťové napätie za LED žiarovky pokrývajú úspory počiatkové náklady.

4. VŠEOBECNÁ ROVNOCENNOSŤ Z HĽADISKA FUNKČNOSTI

LED žiarovky predstavujú v prípade asi 90 % modelov smerových halogénových žiaroviek na sieťové napätie na trhu plne funkčnú rovnocennú možnosť náhrady. LED žiarovky spĺňajú funkčné požiadavky na ekodizajn uvedené v nariadení č. 1194/2012 vrátane dostatočného koeficientu podania farieb (CRI) $CRI \geq 80$, pričom niektoré LED žiarovky majú CRI nad 90. Vo všeobecnosti presahuje rozmanitosť LED žiaroviek z hľadiska úrovni svetivosti, uhlov svetelného zväzku, teploty farby a jednotlivých modelov rozmanitosť typov halogénových žiaroviek na sieťové napätie dostupných na trhu.

V prípade zvyšných 10 % modelov smerových halogénových žiaroviek na sieťové napätie na trhu sú LED žiarovky v širšom zmysle funkčný ekvivalent náhrady. Je možné, že by spotrebitelia museli urobiť kompromis pri niektorých vlastnostiach, ako je napr. uhol svetelného zväzku, ale väčšina z nich si rozdiel ani nevšimne. Ďalšou možnosťou je používať adaptéry na typ objímky, aby sa dosiahla úplná rovnocennosť s LED žiarovkou, ktorá má inú päťicu.

5. KOMPATIBILITA S VYBAVENÍM

Náhradné LED žiarovky sú vo všeobecnosti kompatibilné s vybavením používaným pre smerové halogénové žiarovky na sieťové napätie. Výnimkou je ich kompatibilita so stmievačmi; zatiaľ čo všetky halogénové žiarovky možno stlmiť, len niektoré LED žiarovky na trhu EÚ spolupracujú s nábehovými aj zostupovými stmievačmi, ktoré boli dostupné na

trhu k 3. januáru 2013, keď nadobudlo účinnosť nariadenie č. 1194/2012. Aj tieto stmievateľné LED žiarovky spĺňajú všetky požiadavky.

V požiadavkách na povinné informácie v nariadení č. 1194/2012 je už predpísané, že spotrebiteľia musia byť informovaní o tom, s ktorými stmievačmi, a či vôbec, je jednotlivý model LED žiarovky kompatibilný. Vďaka tomu si môže spotrebiteľ kúpiť tú správnu možnosť náhrady.

6. ZÁVER

Z tohto posúdenia trhu vyplýva, že smerové svetelné zdroje LED na sieťové napätie, ktoré spĺňajú požiadavky nariadenia č. 1194/2012 na minimálnu energetickú účinnosť sú na trhu, sú cenovo dostupné, rovnocenné z hľadiska funkčnosti a kompatibilné s vybavením používaným medzi sieťovým napájaním a svetelným zdrojom.

Preto možno konštatovať, že požiadavky nariadenia č. 1194/2012 v 3. etape, ktoré sa majú uplatňovať v prípade svetelných zdrojov s vláknom na sieťové napätie, boli splnené.